

77

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

26/11/1969 - 20/12/1969

1-
Εν Πατιματί τη 20-12-1969

Π ρ ό ς

Το Κέντρον Ἑρευνῆς τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

(Ἀναγνωστοπούλου 14 Τ.Τ. 136)

Α Θ Η Ν Α Ξ

Διὰ τοῦ ὑπερδωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ἀ'
Περιφέρειας Χανίων

λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ υποβάλω πρὸς ἐνιμνήτως
ἑρμητιστοχόριον διὰ δημοτικὰ ἔργα καὶ καὶ ἑξο-
μὸν πρὸς ἐνιμνήτως τοῦτο ἐνιμνήτως ὑποχαινομένου καὶ ἀφαιρῶ τὸ χροῖον Π α τ η μ α
περιφέρεια τοῦ ὑπὲρ ἐκδορίου καὶ περιγραπῇ
τῶν ἀπαντήσεων τοῦ ἑρμητιστοχορίου, τοῦ δημοτικοῦ
βίου ἀπὸ τῆς προτομαίας διὰ τὴν ἐπορὴν τῶν δημοτριο-
κῶν μέχρι τοῦ ἁγνισμοῦ καὶ τῶ ἀποδυναμύσεως αὐτῶν.
καθὼς καὶ τρία ἐκιδιαιρέματα διαφόρων ἔργων.

Ε ὑπερδωρητοῦ

10 Διευθυντῆς τοῦ Σχολείου

Ἐκδορίου

Ἡρακλῆς Γ. Ὀργανός

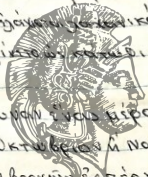
Συνιμνήνα πέντε (5)

Περιγραφή

Τού γεωργικού βίου από της προτομαβίας διαίτην εποράν των
δημιτριακῶν μέχρι τού ἀρχειομοῦ καί τῆς ἀποδιδόμεως αὐτῶν

Ἡ περιφέρεια τοῦ ἀναφερομένου χωρίου Πατήματος ἐξ τῶ
εὐνημνίου ἐρωτηματολόγιον εἶναι ἐπικρινῆς καί ἡ περιεστέρη
πατρῶδος. Ἀὐτί ἀνήκει εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου
πρὸ τοῦ 1920 καί μέχρι τοῦ 1945 ἐκαρτερροῦντο περίπου τὰ 3/4
αὐτῆς ἐναρξάσαι ἐπέρχοντο διάφορα εἶδη εἰτηρῶν, ψυχανδῶν καί
ζαχαρικών. Ἀπὸ τοῦ 1945 καί μετὰ παρέρειδεν ἡ καλλιέργεια τῶν κτι-
μάτων εἰς ἐκτὸς ὥστε νὰ καρτερροῦνται ἐμήτερον ἐναρξάσαι περίπου
10 στρέματα καί νὰ ἐπέρχωνται διάφορα εἶδη εἰτηρῶν καί ψυχανδῶν
μόνον διὰ χερσὶν τρεφίντων καὶ ἡ ἀνάγκη γὰρ τῶν καὶ. Ἡ εποράτων, ὁ ἀρχει-
μός καί ἡ ἀποδιδόμεως τῶν ἐχέτωρ καὶ ὡς καὶ ἐπιμεροφάριαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

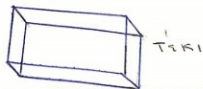

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸν Μαρτίον καὶ Ἀπρίλιον ἐρχομένων ἐν τῷ μέρει τῶν κτιμάτων αὐτῶν
προωρίζοντο διὰ εποράν τὸν Ὀκτωβρίον καὶ Νοεμβρίον ἀναρξάσαι τῷ ἐπο-
χῇ τῆς πτώσεως τῶν πρώτων βροχῶν ἐπέρχοντο τὰ καρτερμνίσι
κτιήματα ἀρξάσαι ἀρξάσαι πού δὲν ἔχον καρτερμνίσι τὴν ἀνοίξιν. Διαιτὴν
καλλιέργειαν τῶν κτιμάτων πρὸ τοῦ 1920 καί μέχρι τοῦ 1935 ἔχιντο με-
ζύχον ἀρστρον. Ἀπὸ τοῦ 1935 ἀντικατεστάθη τοῦτο καὶ εἰδερῶν
μονόφτερον καὶ διφτερον ἀνογράφονται εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον. Ὁ δὲ
διὰ τὸ ζευγάρια δύο δῶν, ὁ τρόπος ζεύγους δι' ἑνός, τὰ ἐργαεῖα κα-
τασκευῆς ζυγῶν ἀρστρον, τὰ ἐκαπτικά καὶ ἄλλα ἐχρησιμοποιοῦ-
ντο πρὸ τοῦ 1920 χρησιμοποιοῦνται καὶ ἐμήτερον. Μὴχρι τοῦ 1945
ἐχρησιμοποιοῦτο λίθαις δῶν καὶ κόπρος. Ἀπὸ τοῦ 1945 μέχρι
ἐμήτερον χρησιμοποιοῦνται δῶν καὶ κόπρος καὶ χημικὴ λίπασμα.
Ὁ τρόπος τῆς καλλιέργειας τοῦ ἴδαφους καί τῆς εποράς πού ἔχιντο πρὸ
τοῦ 1920 εὐνοχέεται καὶ ἐμήτερον μετὰ τὴν διαφορὰν εἰς ἀντικατεστάθη τὸ ζυγῶν ἀρ-
τρον ἀπὸ τοῦ 1935 διὰ εἰδερῶν καὶ ἔχινται καὶ χρῆσι λίπασματων ἀπὸ τοῦ 1935

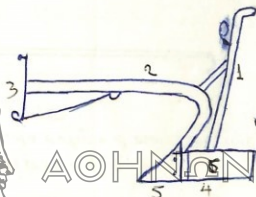
Τασι (υποδιαστο)

Αφορά την εσθίδα 17 και τον αριθμό 3

3. Διηροῦν ἀροτρον διψητρο

Αφορά την εσθίδα 3 και τον αριθμό ερωτήματος 1

3/ τα εσθίδα γράμματα του του
αφορούν το χωρίον Πάτιμα Αποκο-
ρώνου χα νίων

3. Διηροῦν ἀροτρον μονέψητρο

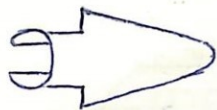
Αφορά την εσθίδα 3 και το αριθ-
μωτήματος 2. 1

Υπήρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή-
ματα; Ἐν μέρει αὐτῶν τῶν ἰσχυρῶν ἀκαδημαϊκῶν
2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικά πρόσωπα,
δὴλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητας; δ) εἰς μόνάς κλπ. ..Τ.α. κ.τ.λ.ματα
(χωράφια) ἀνέκων καὶ τοῦ χωρικοῦ.....

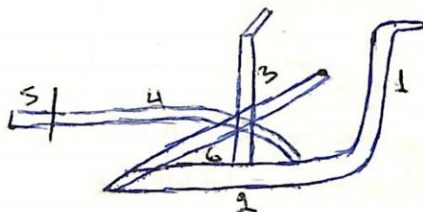
3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Ὁ πατήρ καὶ ἡ μητήρ διατίθουσιν μέρος τῆς περιου-
σίας τῶν μετὰ τῶν γαμῶν τέκνων τῶν τέκνων τῶν. Τὸ εἶδος
πεν διατάγματα μετὰ τὸν θάνατον τῶν. —

Τὰ σχεδιαγράμματα τούτου
ἀφορούν τὸ Χωρίον Ποίημα
Ἀποκορώνου Χανίων

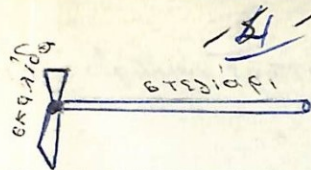
Ὀν
ἀφορᾷ τὴν ἐσχίδα 5 καὶ τὸ ἀριθ.
ῥωγμάτων 4 **ΑΚΑΔΗΜΙΑ**

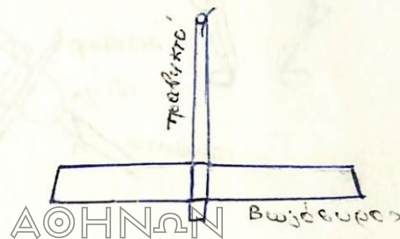
Ὀλινθον ἀρότρον
ἀφορᾷ τὴν ἐσχίδα 4 καὶ τὸν ἀριθ. ῥωγμάτων 3

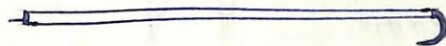
3 καλίδες
ἀφορᾷ τὴν ἐσχίδα 10
καὶ τὸν ἀριθ. ῥωγμάτων 3-8.

Βωξέερος
ἀφορᾷ τὴν ἐσχίδα 10 καὶ τὸν ἀριθ. ῥωγμάτων 2

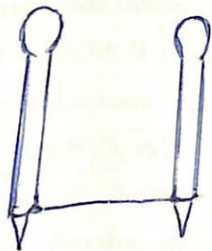
ΑΘΗΝΩΝ

Βουάντρη
ἀφορᾷ τὴν ἐσχίδα 9 καὶ τὸν ἀριθ.
ῥωγμάτων 5 β.

Σχῆμα 1

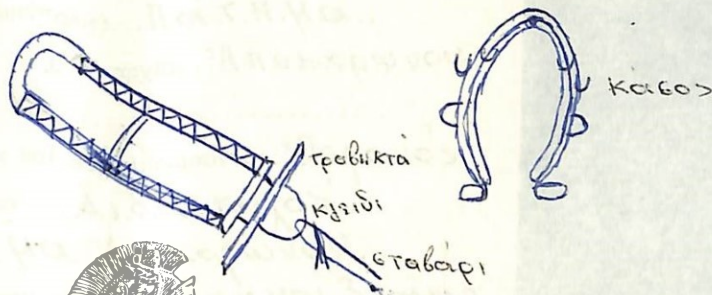
Αφορά τὴν εὐρίδα 6 καὶ
τὸν ἀριθμὸν ἐρωτημάτων 10

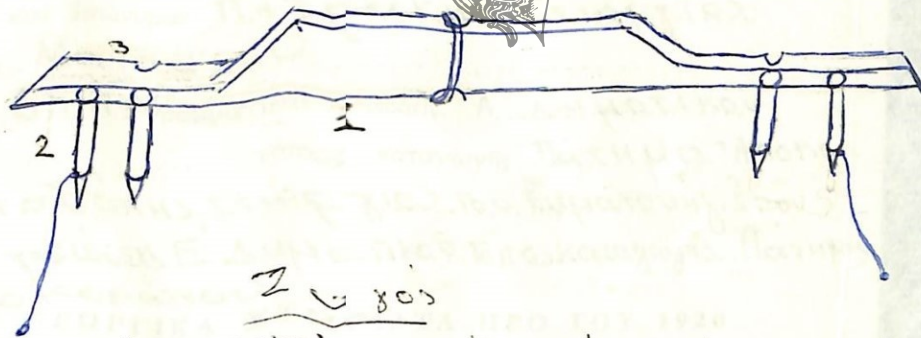
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σχῆμα 12

Αφορά τὴν εὐρίδα 12 καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐρωτημάτων 12

ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ σχῆμαγράμματα
τοῦ τοῦ
ἀφορῶν τὸ χωρίον
Πατρικίου
ἀποκρίσεων
Χανίων

Σχῆμα 2

Αφορά τὴν εὐρίδα 4 καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐρωτημάτων 3
καὶ β) τὴν εὐρίδα 6 καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐρωτημάτων 9

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Πάτμημα...
(παλαιότερον ὄνομα: ...), Ἐπαρχίας Ἀποκορωνίου
Νομοῦ Χερσονήσου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ὁρφανός
Ἡρακλῆς... ἐπάγγελμα Διδάσκαλος...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πάτμημα Ἀποκορωνίου...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 4 ἔτη καὶ 3 μῆνες
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κοτεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Πατριάρχης Γεωργίου
Γεω. Μανουῆλ.....
ἡλικία 65 ἔτη γράμματικαὶ γνώσεις Ἀ. Δημοστικοῦ
..... τόπος καταγωγῆς Πάτμημα Ἀποκορ.
β) Μανταδάκις Γεωργίου τοῦ Ἐμμανουὴλ ἔτων 57
Ἀκαδημία Εὐκλειδῆς τοῦ Ἐμμανουὴλ
Ἀποκορωνίου

ΔΕΛΤΙΟΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιχαῖα προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; Δεν ὑπάρχει διάκρισις. Ἡ περιφέρεια τοῦ χωρίου προωρίζοιτο διὰ σποράν καὶ βοσκήν ποιμνίων
Ὑπῆρχον αὗται χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματα; Ἐν μέρει. Μέρη αὐτῶν τὸν ἐναχρόνον ἐκαυτέρῳ καὶ τὸν ἑξῆς αὐτῶν διαβοσκῶν
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικά πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονὰς κλπ. Τὰ κτήματα χωρία) ἀνήκουν εἰς τοὺς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μητὴρ διανέμουν μέρη τῆς περιουσίας μετὰ τῶν γαμῶν τῶν τέκνων των. Τὸ ὅσον πον διανέμεται μετὰ τὸν θάνατόν των.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου.

Ποιῶνται ἀσχολοῦνται μὲν τὴν γεωργίαν καὶ κ.τ.μ. ν. κ.τ.μ.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι), ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Τεχνῖται οὐκ ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζονται εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; Εἰς τὴν Περικλῆσιαν τοῦ χωρίου διὰ ὑποφύων· περὶ τῶν καὶ οὐκ ἐκ τῶν μόνων

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισσκάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐπαχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; Ἐχρηματι-

μαποιεῖτο μικρὰ ἀριθμὸς ἐργατῶν ἐκ τῶν κατ' οἶκον τοῦ χωρίου εἰς τὸ ὄρισμα κ.τ.λ. οὗτοι δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; Ἄν. Ἐχρηματιμαποιοῦντο δοῦλοι καὶ δοῦλαι

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Ἐνα μέρος ἀπὸ τῶν νέων καὶ τῶν νέων τοῦ χωρίου ἐπήγαιναν εἰς τὰ μεγάλα κτήματα τοῦ τσιφλικού καὶ εἰς τὸ ἱερωτικόν διὰ κτερεῖν ἱερατείας

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Ἐν μ. μ. γινόντων ὡς ἐργάται

Ἐνα μέρος ἐκ τῶν νέων ἐχέριζεν καὶ τὰ ὑποχρεωτικὰ παρῆγεν

δ'. 1) Πώς ελιπαίνονται παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

Παλαιότερον τὰ χωράφιοι τοῦ χωρίου ἐλπι-
παινοῦντα με ζωϊκὴν κ. ἢ φυτ. (βοῶν, αἰγο-
προβάτων κ. ἢ φ.).

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ 1945 ἐχρ. τὰ πρῶτον χημικῶν λιπασμάτων

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 2. 12. 1935. ἀροτροῦν ἐχρη-
σιμοποιεῖται ἀπὸ τοῦ 1935, Γεωργικαὶ μηχαναὶ δὲ ἐχρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοῦ 1935.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

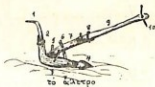
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ πρὶ ἐγένετο ἢ προμή-
θεια αὐτοῦ; Τὰ 6. 12. 1935 ἀπὸ τοῦ τοῦ χωρίου.

ὑπὸ τῶν κατοικούντων χωρίου ἢ ἀπὸ τοῦ τοῦ χωρίου, καὶ δι' ἑνὸς καὶ ταῦτα ἐχρησιμοποιοῦνται εἰς τὰ ἴδια χωράφια. Ἡ προμήθεια τῶν ἐχρησιμοποιεῖται ἀπὸ τοῦ τοῦ χωρίου.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου

σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. 2. 12. 1935 ἐχρησιμοποιοῦνται

1. Ὀχρ. 1...	4. Ποδάρι.	1. Ὀχρ. 1...	4. Ποδάρι
2. Ταβ. 1	5. Ὀν. 1...	2. Ταβ. 1	5. Ὀν. 1...
3. 3. Π. 1	6. Π. 1	3. 3. Π. 1	6. Π. 1

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ χωρίου ἐχρησιμοποιοῦνται μέχρι 6. 12. 1935

3) Μηχανὴ θερισμοῦ 2. 12. 1935 ἐχρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοῦ τοῦ χωρίου. Μηχανὴ θιρέμου.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δ.Τ.Ν. Ἰ.Χ.Ι.Ν.Τ. Ὁ.Υ.Γ.Ε.
 5) Μηχανή ἀλωνισμού Δ.Τ.Ν. Ἰ.Χ.Ι.Ν.Τ. Χ.Φ.Κ.Ε.Ι.Σ. Ὁ.Υ.Γ.Ε. Χ.Ι.Ν.Τ. Ἰ.Χ.Ι.

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Τὰ κατασκευάζει. Ἰ.Ι.Δ.Ι.Μ.Ο.Σ. Τ.Α.Χ.Ν.Ι.Τ.Η.Σ.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. Ἄροτρον ζυγὸν ἐξαρτήματα ζυγὸς ποῦ ἐξαρτήματα

1. Ὀ.Χ.Τ.Ρ.Ι.	6. Π.Α.Ρ.Ε.Υ.Τ.Ι.Θ.	11. Ἰ.Χ.Ι.Ν.Τ. Ἰ.Χ.Ι.
2. Π.Ο.Δ.Ι.Ρ.Ι.	7.	12. Χ.Φ.Κ.Ε.Ι.Σ. Ἰ.Χ.Ι. καὶ
3. Ζ.Π.Α.Υ.Μ.	8.	13. 1. Σ.Υ.Χ.Α.Σ.
4. Ζ.Π.Α.Β.Α.Ρ.Ι.	9.	14. 2. Σ.Υ.Χ.Ι.Α.
5. Κ.Α.Τ.Α.Μ.Ε.Ι.Δ.	10.	15. 3. Ἀ.Μ.Α.Φ.Α.Σ.Ι.Σ.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἡ το. μιας μορφῆς ὡ. τὸ κατωτέρω σχῆμα

1.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... τὸ σχῆμα τοῦ

ἐπάρχου ἢ τοῦ ἰσίου

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἢ κατασκευασμένη ἀπὸ ὀστέου

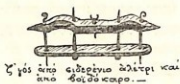
- 7) Ἔργαλεϊα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀρότρου ἐχρησίσθησαν
ποικίλα τὰ ἑξῆς ἐργαλεῖα σκεπάρνι
ξυλοφαί, ἀρίδι καὶ σκεπάρνι.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Διὰ τὰ ζευγάρισμα ἐχρηκίμεται οὐνιο βόων, ἡμίονος καὶ ὄνος*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρηκίμοσι οὐνιο δύο βόων...*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ὁ ζυγός ἀναγκαῖος εἶναι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). *οὐδὲν εἶδος ζυγοῦ ποὺ εἴρηκεν ἡ μὴ παλαιότερο*

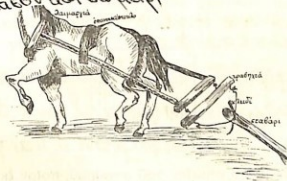
παλαιότερον. ὀνομάσαστε τὰ τμήματα τῶν ζυγῶν καὶ ἐξαρτημάτων αὐτῶν. ζυγός, λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.
 3. ὀνομάζετε.....

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ὡς τὸ βουνὸν καὶ τὸν ζεύδα*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ὁ κρίκος ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν λέγεται λοῦρα.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ τοῦ ἐλαφιοῦ.*
 Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. Ἀς νύ ται τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὰ χαρμυνικά
τοῦ ζώου, τοποθετοῦνται ἐμας τὸ πρῶτον καὶ
τὰ ἐκατέρωθεν τὴν πρῶτον εἰσέρχεται τὸ εἰρηνικὸν καὶ εἰς τὴν
ἐκτὴν. Ὀφθαλμοὶ ἐν ἐκτῇ χειρὶ φέρονται τὰ τραβηκτὰ
τὸ καὶ ὁμαί ὁμαί

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά,

α) Ποῖος ὤργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπέρτης. Σημειώσατε ποῖα ἡ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας. **Ἄνδρας, ὁ ἰδιοκτήτης**

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Διὰ τὸν οὐχὶ τὰς ὡμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ πωλῆται καὶ ὕπνεται. ὁ δὲ βοὸς τοῦ οὐχὶ ἐν αὐτῇ καὶ ἐν ὅσῳ τῇ τῇ ὡρᾷ τοῦ ζεύει καὶ καὶ αὐτῇ.

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Ομοίως*
ἀνὰ

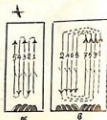
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

ο δ' εμπεριστατός καταδύει τὸ θυμὸν ἐν ὕδατι.
ἐχονί τοι ὁλοιοιτ' ἄμρα ἡκεν ἄνδρ' ἡλίστην ἄρσενά

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα ἐγένετο παλαιότερον. κατ'εὐθείαν γραμμὴν με τὸ αὐλακὶ σχηματίζοντο. (α)...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίες, λωρίδες, θάλασσες, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; ἢ σπορὰ ἐγένετο καὶ χίνας, καὶ χίνας, καὶ χίνας...

χωρίζοντο. (β)...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακίαν ; ἢ χωρίζετο με αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον ; ἢ ἐπὶ τοῦ σίτου πιάσας ἄροτρον. (β)...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ἢ διὰ νοσίζου. (β)...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... Εἰς τὴν ἐπορὰν

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Εἰς μίρον, τὸν ἡμιμαῖον ἢ ἡμίονον. Δύο ὀργώματα. Τὸν Μάρτιον ἢ Ἀπρίλιον ἢ ἡμίονον. ἵνα βλαστῇ καλουργία καὶ τὸν ὡκινώβριον ἢ νομβέριον τὸ ὄργωμα διβόλισμα ἐπορὰν

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν ἔγινοντο τρία ὀργώματα. Μάρτιον, Ἀπρίλιον, Μαΐου. Πρῶτον, ἐπὶ τῇ τριτοῦ ὀργῳμα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. Ἐνα ἢ δύο, ἀφῆται περισσῶτερα ὅταν μείνῃ ὡς ἔχει καλὸν ἀπο- τέρματι

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχήν; Ἐνα ἄλλο καὶ δύο ὀργώματα γίνονται τὸν Μάρτιον ἢ Ἀπρίλιον καὶ ὡκινώβριον ἢ νομβέριον ἢ περσιόβριον

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... καὶ τὰ τὴν ἐπορὰν χρησιμοποιοῦνται τὰ δισάκια καὶ ἄλλο. πρὶν χρεῖται ὁ σπόρος καὶ βλαστῇ καλὸν ἀποτέρματι καὶ διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕψος κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .Μ.α.β.ο.υ.κ.ἐ.ν.ρ.ι..

τὰ δ.α.α.ί.ο.κ.εἰ.χ.α.εἰς.τὸ.ἐν.ἀ.κ.ρ.ον.μ.ι.μ.ρ.α.ν..
 ?ἐ.θ.ρ.ι.ψ.α.ρ.ι.δ.ἢ.εἰ.δ.ι.μ.ρ.ᾶ.ν.ρ.ά.β.δ.ον.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .Μ.α.ι.ο.δ.τ.α.ν.ἐ.κ.π.ρ.α.ν.ι.ο.κ.υ.:

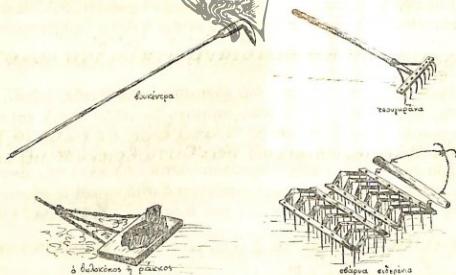
.Π.ρ.υ.τ.ι.κ.α.μ.α.β.ο.χ.ο.κ.υ.ρ.ο.ν.ἐ.ν.τ.ῆ.μ.α.κ.α.ν.ε.χ.α.ι.ε.δ.ρ.α.μ.α.ν.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὥς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταυθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

3.υ.ν.μ.μ.ε.ν.ε.ι.σ.τ.ῆ.μ.α.κ.α.ν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Χρησι-
μοποιεῖται διὰ τὰ ἐκψύματα τοῦ κ.μ.φ.ε.υ.
ἢ τὰ πλάνα τοῦ ματωτῆρος ἐκχυδίαγραμμα. 4.
Διὰ τοῦ ῥιζοῦ χρησιμεύειται ἐκχυδίαμα τοῦ
ἐνυμφοῦ ἐκχυδίαγραμμα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα
καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
τὰ ζευγολάτην εἰσορνοῦσιν ἵνα πρῶτον
ἐξορνοῦν ἐκαστὴν τοῦ ῥιζοῦ τοῦ κ.μ.φ.ε.υ.
7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. Διὰ τὴν ἐπορὰν τῶν ὀσπρίων ἐκαλλιεργεῖται
τὰ χωράφια ἐκαστὴν ὀργωμὰ καὶ ἐκαστὴν ὀργω-
μοῦ εἰς ἐπορὰν. Ἡ ἐπορὰ γίνεται μετὰ τὸν ῥιζοῦ
ἢ μετὰ τὸν ῥιζοῦ τοῦ κ.μ.φ.ε.υ. ἢ μετὰ τὸν ῥιζοῦ τοῦ
κ.μ.φ.ε.υ. ἢ μετὰ τὸν ῥιζοῦ τοῦ κ.μ.φ.ε.υ.
8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. τὰ χωράφια
χωράφια.....

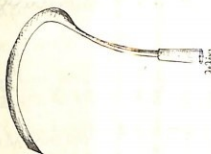
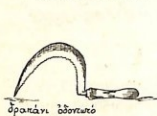
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. ἔφυτευσον τοὺς αὐλάκια.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

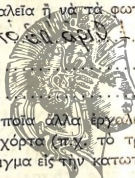
- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) η.ε.δ.α.ρ.ι.β.ο.ν.ε.ο.
μ.δ.ρ.ε.π.α.ν.ι

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. Ε.Ν.Α. Σ.Ε.Ε.
ὑ.π.α.ρ.χ.ι. κ.α. τ.ο.δ.α.ρ.ι.β.ο.ν.ε.ο. ἔ.ν.ε.δ.α.ρ.ι.β.ο.ν.ε.ο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.δ.ρ.ε.π.α.ν.ι

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ἔ.ν.ε.δ.α.ρ.ι.β.ο.ν.ε.ο.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; Μ.δ.ρ.ε.π.α.ν.ι
ὑ.π.α.ρ.χ.ι. κ.α. τ.ο.δ.α.ρ.ι.β.ο.ν.ε.ο. ἔ.ν.ε.δ.α.ρ.ι.β.ο.ν.ε.ο.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ε.δ. χαρμίας

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) δ.η.ο. παλαιότερον ἐν χερσὶ ἐθερίζοντο καὶ χεῖρας καὶ εἰναι

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. α.π.σ. τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). α.π.σ. σταχὺς ἀκαδήμια ἀοήνων

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν τὰ πιάσματα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ε.η. τοποθετοῦνται τὰ πιάσματα ἐξ ἑνὸς καὶ γίνονται ε.ταυροῦ

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... *Λέγονται ἀγκαλιές*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .. *θερίζουν..*
ἐκ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.. ἄνδρες ἤρχοντο
ἀπὸ ἄλλου τόπου ἀρριεῖται

2) Πῶς ἡμείβοντο αὐτοὶ μετ' ἡμερομισθίου (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα τῆτο ἢ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο αἰτὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ἀνομοτατολογίαν) ? *ἐχρησιμοποίησαν* ..
ἐκ τῶν ἐργαζῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦτο εἰσέλαβον
ἐκ τῶν ἐργαζῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦτο εἰσέλαβον
ἐκ τῶν ἀνομοτατολογησάντων

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .. *Οἱ ἄνδρες*
ἐκ τῶν ἀφ' ὧν τίποτος οἱ δὲ γυναῖκες ἐκ τῶν
ἐκ τῶν ἀφ' ὧν τίποτος οἱ δὲ γυναῖκες ἐκ τῶν
ἐκ τῶν ἀφ' ὧν τίποτος οἱ δὲ γυναῖκες ἐκ τῶν
ἐκ τῶν ἀφ' ὧν τίποτος οἱ δὲ γυναῖκες ἐκ τῶν

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; Ἐ.θερισμὸν ἀρχὴν. Δευτέρην. ἢ Τριττήν.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν βλαπτικὰ μὴ τὸ θάρισμα ἀνορθῶς τῶν διαδίδωντων. Κρητικὰ διετιχα.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο, τι εἶδημον. ὡς πρὸς τὴν Τριττήν ἡμέραν

τοῦ θάρισμα. ὡς εἶδον. εἰμαίειν.....

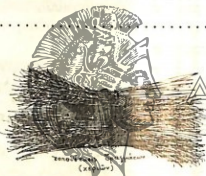
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὸ δεμάτιασμα καθυστεροῦσε 4. ἕως 5. ἡμέρας. πρὸς 8. ἡμέρας.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δεμάτια ἐδέοντο ἀπὸ ἑνὸς θάμνου
μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς
θάμνους (π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Ἀφήνοντο εἰς τὸ ἰδίον χωράφι ἀπὸ
ἑνὸς θάμνου καὶ ἑνὸς ἀγροῦ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1900

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Καλλιέργηται
τὸ χωράφι, ὀργωννται δύο ἑως τρεῖς φορές
καὶ παρὰ τὴν φυτεύσεται μεσσημέρι...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... Μεσσημέρι... Τεσσαρὰν

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανθοῦ.

1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μεθ' ἡμᾶς χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐσθ-
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... Τεσσαρὰν διδραχ-
μὰν παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων μεθ' ἡμᾶς
χόρτα. Τὰ θυμαρίαν ἐπὶ ἔκδοτον, ἡ μαρὶν ἐκίνηστο τὸ
Μαῖον-λουνιον ἡ ξήραν ἐκδοτὴν φέροντα τοῦ
ἐκίνηστο τοῦ ξηρανοῦς ὑμῶν).....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Τὸ Μαῖον-λουνιον μεθ' ἡμᾶς.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) π.χ. χρησιμοποίησαν το όρθογώνιο
κιβώτιο και έδωσαν το μ.ε. εύρημα — μια χα-
ρα... ζω.νημ.μ.ε.νο.ν.ε. χειδιαζομενα...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά των δεματιών προς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
προς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εἰς ἄλλην
θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μ.ε.τ.ε.φ.ε.ρ.α.ν.τ.ο. εἰς τὸ ἀ.λ.ώ.ν.ι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Π.ο.ε.μ.ε.φ.ε.
ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
δεμάτια. λέγεται θεμωνιά.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνι-
σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; Μ.π.μ.ρ.χ.ε.α.ρ.μ.ν.ι.
διὰ τὸν ἀλ.ω.ν.ι.σ.μ.ὸ.ν. τῶν.δ.η.μ.η.τ.ρ.ι.α.κ.ῶ.ν.
ἀπὸ.τ.ῆ.ς.ν.ῆ.ς.τ.ο.π.η.γ.α.ι.δ.ῆ.ρ.ο.ν. ὁ.χ.ω.ρ.ι.σ.μ.ὸ.ς.εἰς
ἄ.λ.λ.ο.ν.χ.ώ.ρ.ο.ν.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
ποίαν θέσιν; Κ.ε.τ.ε.μ.ε.μ.ε.δ.ε.τ.ο. ἔ.ξ.ω.τ.ο.ῦ.
χ.ω.ρ.ι.ο.ν.εἰς.δ.ῆ.ν.ν.ῆ.ς.τ.ὸ.π.ῆ.δ.ῆ.ν. ὁ.αἰ.ῶ.ρ.α.ς.μ.ε.ν.
εἰς.ἄ.π.ὸ.ε.τ.α.ῖ.ν. αἰ.ῶ.ν.τ.ῶ.ν. 2.0.0.μ.ε.τ.ρ.ῶ.ν.

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

6. Ηλεκτρονική.....

- 6) Από πότε αρχεται το αλώνισμα και πότε λήγει ; Από τον Ιούνιο
μέχρι να τσιγρώσει και φάνηθοι την 9 η μ. έως 4 η μ.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Το αὐτὸν ἦτο

καταβύθισιν με εσπλυνον εσπρωμνον με πλυνον

تفصيل

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 8) Πώς επισκευάζεται τὸ ἄλωνα ἑκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀγύρων) . Τὸ ἡμερολόγιον καὶ ἐναλίδιον

ΣΥΝΟΛΟΝ ΧΑΙΝΕ ΣΥΝΕΤΟ. ΣΠΟΡΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕ ΚΟΠΡΟΝ
ΒΟΩΝ.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; . *Α. Ν. Ξ. Ν. Ψ. Χ. ρ*

Διὰ τριῶν πρότερον ἡμέραν καὶ ὥραν
πρὸ τοῦ καθίστα...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

ΔΙΟΥΚΛΗΣ ΔΕΛΦΟΥΣ.....

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

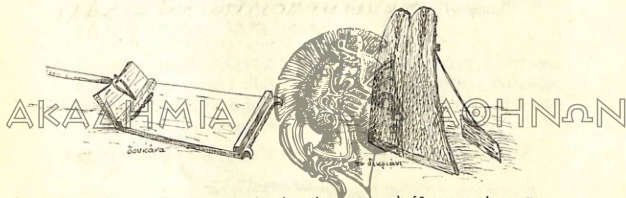
καταχρησάμεθα ἄνευ ἰστορίας χωρὶς βιβλίου.

καὶ ῥογὴν αὐτὰ πάλιν ἀγαθόντων ἦσαν ψυχὰν.

[illegible]

- 20 —

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλώνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων; . Παλαιότερον

ὁ δὲ πρῶτος βωβυροῖ μετὰ τρεῖς καὶ ἑκατὸν
 εἴτην δὲ προμυδύοντο. ἦν τὸν μετὰ τὸν
 πόρην οὐραῖα καὶ ὀφρὶ καὶ καὶ ἡ
 εἰς τὸν νῆσον μετὰ βωβυροῖ. οἱ βωβυροῖ
 εἴτην δὲ χρὴται ποιοῦντο ἦτο καὶ τὰ εἰς τὴν διαφαν-
 ματα

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Α.Π.Ο.Τ.Μ.Υ*

9.Π.Η.Μ.Α.Ι.Σ.Σ.Σ.Ι.Ω.Ν.Σ.Ι.Τ.Η.Ν.Δ.Μ.Μ......

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον. τὸ ὅποιον. καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοικράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τῇ κατωτέρῳ μορφῇ): *Χ.Μ.Δ.Ι.Μ.Π.Ο.Ι.Ζ.Ε.Ι.Τ.Ο.Δ.Ι.Χ.Α.Λ.Ι.*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

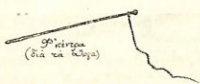
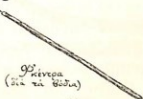
ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχους ; *Μ.Α.Τ.Ο.Δ.Ι.Χ.Α.Λ.Ι.Ρ.Ι.Χ.Ν.Σ.Ι.Τ.Α.*
Α.Μ.Ο.Π.Α.Ε.Τ.Α.Χ.Ο.Υ......

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).
Ἦ.Τ.Ο.Ἐ.Ν.Χ.Ρ.Ἡ.Σ.Ι.ἢ.Β.Ο.Υ.Μ.Ε.Ν.Τ.Ρ.Α.Υ.Σ.Τ.Ε.
Κ.Α.Τ.Ω.Τ.Ε.Ρ.Ω.Ε.Χ.Σ.Δ.Ι.Α.Γ.Ρ.Α.Μ.Μ.Α.Δ.Ι.Α.Τ.Ο.Β.Ο.Δ.Ι.Α......

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ ἐργασία ἀπλώματος δούλα. Ἀναλόγως π.χ. ἀειρικῶν. β.ν.δ. κ.κ.ω.ν. καὶ τῶν ξηρὰν ἐστὶ τῶν ἐταίρων ἤγωνι δονεο. ἀπὸ 5 ἄω*

10

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Ἡ ἐργασία... μάλαμα

- 17) Ποιοὶ ἤλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *Ἡ ἐργασία*

Ἡ ἐργασία... ἀλωνισμοῦ

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἡ ἐργασία... κόπανος

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κοπάνι στρογγύδι

ἔστι κοπάνι καὶ τὸ τοῦ κοπάνου
μικροῦ καλεῖται δημητριακόν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο ὁ μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ ζῶων ἐτραγουδοῦντο οἱ ἀλώνοντες τραγούδια σχετικὰ (ὡς τὸ ἔχει ἡ γὰρ κοινὴ γλῶσσα τὰ ἀχυρὰ διὰ τὸν). κ. α. ιτ.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

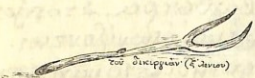
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Λέγεται μάλαμα καὶ σωρεύεται μὲ θρινάκι.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; ¹ ἐπίμηκες
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο . . . Καρφώνεται
ταῖς ἐνὰ βύχοι καὶ ἔχει ἐπάνω ἐνὰ ἀχρὶ-
λακο (χόρτον) καὶ ὑαδαίην αἰσούρου ἔρκε-
ται ὁ ἀίρας . . .

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο . . . Τὸ ἀνέμισμα
γίνεται μετὰ τὸ θρινάκι . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Λιχνᾶ αἰνδραῖς καὶ γυναῖκα . . .

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
Αἰνδρὸν καὶ κόντυλα . . . ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς
ἀπὸ τοῦ ἀμεινδύου μετὰ βορμύτρα . . . τὸ πρῶτον
μαζύονται αἱ οἱ ἀμεινδύοι καὶ αἰνδρὸν γίνονται .
διὰ τοῦ τήραν φέρειν . . . αἰνδρὸν καὶ νηδὶς γίνονται
ἀμεινδύοι καὶ τὸν δὲ τῶν ποδῶν τῶν ζώων
5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

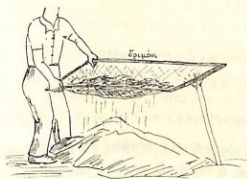
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;... Μ.ε
τὸ ἀρόρινο καὶ βοήρυτρον ἀλλὰ καὶ
καὶ τὸ ἐκκοῦ πύριον σῆμα ἀποχωρίζαν
τὰ κοκκία.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

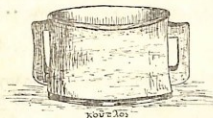
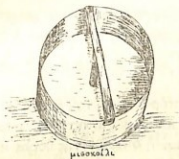
Ὅταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μαζοτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ...

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλάι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εις ὁκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἱχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). **Η.Ρ.Χ.Α.Τ.Ο.Φ.**

μου παρ' ἐμὴν καὶ ἵππων τοῦ ἐμῆς. Ἡ δὲ γυνὴ
ἐχίνατο μετὰ κατὰ εἰς τὸ τεσσάρων.

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (νόμοι, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραβάσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . . . Δ. Σ. Ν. Ο. Κ. Α. Χ. Ε. Ν.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Εἰς τὰς οἰκίας καὶ ἐντὸς πιδარიῶν,
ἰζημιδαντο καὶ τρωανθρακίου καὶ ἀποποδιστῶντο
εἰς τὰ ἀκυρὰ.....

- 4) Τὸ ἄχυρον τοῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον ἀπαύμας -
 ἔτο. ὡς ἀπαύμας (ἀχυρῶνα). ἐν τῷ τοῦ
 χωρίου.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρου στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Δ. ἐν. ἔχ. ἐν. τ. ο.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Δ. ἐν. χ. ἐν. τ. ο.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκάπον καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..Τὸ Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα).....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Τὸ βράδυ
 τοῦ ἑξαμήνου. Σαββάτου καὶ ὥραν 12 μ. μ. με-
 ρινήν. εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἡμέρας.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

φανός

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

Παιδιά

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποίου μέρος;... Τά παιδιά

φέρνουν τὰ ξύλα

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τά ξύλα, θάμνους, κλπ. τήν οποία, τὰ κάρβουνα
αγάζουν διά τήν πυράν, τὰ κάρβουνα
φέρνουν τήν πυράν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, εόρκαι, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα... Α.Σ. Χ.Ε.Τ.Α.Ι. Τ.Α.

Χ.Ε.Τ.Α.Ι. Α.Σ. Χ.Ε.Τ.Α.Ι. Τ.Α.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερές)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ